

Projekts (1. variants)

[Datums]
Rīgā

Noteikumi Nr. _____

Ar paralēlās banku sistēmas vienībām veikto riska darījumu koncentrācijas riska pārvaldības noteikumi

Izdoti saskaņā ar
Kredītiestāžu likuma
50. panta otro daļu

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka prasības koncentrācijas riska, kas rodas no riska darījumiem ar paralēlās banku sistēmas vienībām, pārvaldībai, tostarp kopējā ierobežojuma un individuālo ierobežojumu noteikšanai riska darījumiem ar paralēlās banku sistēmas vienībām.

2. Noteikumos lietoti šādi termini:

2.1. paralēlās banku sistēmas vienības – Komisijas 2023. gada 6. septembra deleģētās regulas (ES) 2023/2779, ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes regulu (ES) Nr. 575/2013 papildina attiecībā uz regulatīvajiem tehniskajiem standartiem, ar kuriem precizē kritērijus regulas (ES) Nr. 575/2013 394. panta 2. punktā minēto paralēlās banku sistēmas vienību identificēšanai (turpmāk – Regula Nr. 2023/2779) 1. panta izpratnē;

2.2. riska darījumi ar paralēlās banku sistēmas vienībām – riska darījumi ar individuālām paralēlās banku sistēmas vienībām, kuru kopējā vērtība saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija regulas (ES) Nr. 575/2013 par prudenciālajām prasībām attiecībā uz kredītiestādēm, un ar ko groza regulu (ES) Nr. 648/2012 (turpmāk – Regula Nr. 575/2013) Ceturto daļu, ņemot vērā kredītriska mazināšanas ietekmi saskaņā ar minētās regulas 399., 401., 402. un 403. pantu un atbrīvojumus saskaņā ar minētās regulas 400. panta 1. punktu un Latvijas Bankas noteikumiem, kas nosaka tieši piemērojamajos Eiropas Savienības tiesību aktos par prudenciālajām prasībām paredzēto izvēles iespēju piemērošanu, ir vienāda ar 0.25 procentiem vai pārsniedz 0.25 procentus no iestādes pirmā līmeņa kapitāla.

3. Šos noteikumus piemēro Latvijas Republikā reģistrētām kredītiestādēm, kurām ir saistoša Regulas Nr. 575/2013 Ceturtā daļa saskaņā ar minētās regulas Pirmās daļas II sadaļā noteikto prasību piemērošanas līmeni, izņemot nozīmīgās uzraudzītās kredītiestādes Kredītiestāžu likuma 1. panta pirmās daļas 67. punkta izpratnē, (turpmāk – iestāde).

II. Riska darījumu ar paralēlās banku sistēmas vienībām pārvaldība

4. Iestāde risku pārvaldības sistēmas ietvaros:

- 4.1. identificē tās individuālos riska darījumus ar paralēlās banku sistēmas vienībām, kā arī varbūtējos riskus, kas rodas no minētajiem riska darījumiem, un to varbūtējo ietekmi;
- 4.2. nosaka kārtību šo noteikumu 4.1. apakšpunktā minēto risku identificēšanai, pārraudzībai, kontrolei un mazināšanai;
- 4.3. nodrošina, ka šo noteikumu 4.2. apakšpunktā minētā kārtība nosaka struktūrvienībai, kura īsteno risku kontroles funkciju, prasību iestādes kredītriska komitejas uzraudzībā veikt:
  - 4.3.1. paralēlās banku sistēmas vienības, pret kuru rodas riska darījums, darbības analīzi;
  - 4.3.2. varbūtējo risku, kas iestādei rodas no riska darījumiem ar paralēlās banku sistēmas vienībām, un to varbūtējās ietekmes uz iestādi analīzi, tostarp, veicot stresa testēšanu, kā arī minēto risku mazināšanai izmantoto metožu analīzi;
- 4.4. nosaka kārtību savstarpējās saistības starp paralēlās banku sistēmas vienībām identificēšanai, kā arī kārtību savstarpējās saistības starp iestādi un paralēlās banku sistēmas vienībām identificēšanai, īpaši atrunājot situācijas, kurās savstarpējo saistību nav iespējams identificēt, un attiecīgi nosakot atbilstošas metodes varbūtējo risku, kas rodas no nespējas identificēt savstarpējo saistību, mazināšanai;
- 4.5. nodrošina, ka šo noteikumu 4.1. apakšpunktā minētie riski ir izvērtēti un attiecīgi ņemti vērā kapitāla pietiekamības novērtēšanas procesā, tostarp kapitāla plānošanā;
- 4.6. pamatojoties uz šo noteikumu 4.1. apakšpunktā minētās identificēšanas rezultātiem, nosaka pieļaujamo risku līmeni riska darījumiem ar paralēlās banku sistēmas vienībām;
- 4.7. nosaka informācijas apmaiņas kārtību starp struktūrvienību, kura īsteno risku kontroles funkciju, un iestādes kredītriska komiteju par šo noteikumu 4.3. apakšpunktā minētās analīzes rezultātiem, kā arī nodrošina, ka iestādes padome un valde ir savlaicīgi informēta par riska darījumiem ar paralēlās banku sistēmas vienībām, varbūtējiem riskiem, kas rodas no minētajiem riska darījumiem, un to varbūtējo ietekmi;
- 4.8. nosaka rīcības plānu saskaņā ar šo noteikumu III vai IV nodaļu noteikto ierobežojumu pārkāpuma gadījumā.

5. Iestādes padome pārrauga šo noteikumu 4. punktā noteikto prasību, tostarp saskaņā ar šo noteikumu III vai IV nodaļu noteikto ierobežojumu, piemērošanu, kā arī regulāri, bet ne retāk kā vienu reizi gadā:

- 5.1. pārskata un apstiprina iestādes saskaņā ar šo noteikumu 4.6. apakšpunktu noteikto pieļaujamo risku līmeni riska darījumiem ar paralēlās banku sistēmas vienībām, kā arī saskaņā ar šo noteikumu III vai IV nodaļu noteikto kopējo ierobežojumu un individuālos ierobežojumus, nodrošinot, ka minēto ierobežojumu noteikšana, tai skaitā jebkuras izmaiņas tajos, ir dokumentēta;
- 5.2. pārskata un apstiprina riska darījumu ar paralēlās banku sistēmas vienībām pārvaldības procesu, tostarp pārskata un apstiprina no šiem riska darījumiem izrietošo risku analīzi, risku mazināšanas metodes un varbūtējo ietekmi uz iestādi, tostarp, ņemot vērā stresa testēšanas rezultātus;
- 5.3. pārskata iestādes riska darījumu ar paralēlās banku sistēmas vienībām kopējā apmēra un individuālā apmēra attiecību pret iestādes riska darījumu kopējo apmēru, kā arī plānotajiem (sagaidāmajiem) zaudējumiem un faktiskajiem zaudējumiem.

6. Iestādes padome ir tiesīga deleģēt šo noteikumu 5.1., 5.2. un 5.3. apakšpunktā minēto pārskatīšanu iestādes valdei.

III. Pamata pieeja ierobežojumu noteikšanai

7. Iestāde nosaka kopējo ierobežojumu riska darījumiem ar paralēlās banku sistēmas vienībām attiecībā pret tās pirmā līmeņa kapitālu, ņemot vērā:

7.1. tās biznesa modeli, risku pārvaldības sistēmu, ievērojot šo noteikumu 4.2. un 4.3. apakšpunktu, un pieļaujamo risku līmeni darījumiem ar paralēlās banku sistēmas vienībām;

7.2. tās pašreizējo riska darījumu ar paralēlās banku sistēmas vienībām kopējo apmēru attiecībā pret tās riska darījumu kopējo apmēru un attiecībā pret tās riska darījumu ar regulētām finanšu sektora sabiedrībām kopējo apmēru;

7.3. šo noteikumu 4.4. apakšpunktā noteiktajā kārtībā identificēto savstarpējo saistību.

8. Papildus kopējā ierobežojuma noteikšanai iestāde nosaka stingrākus individuālus ierobežojumus riska darījumiem ar paralēlās banku sistēmas vienībām, ņemot vērā:

8.1. paralēlās banku sistēmas vienībai piemēroto tiesisko regulējumu, īpaši to, vai tā ir pakļauta jebkāda veida prudenciālajām vai uzraudzības prasībām;

8.2. paralēlās banku sistēmas vienības finansiālo stāvokli, tai skaitā tās kapitālu, sviru un likviditāti;

8.3. pieejamo informāciju par paralēlās banku sistēmas vienības aktīviem, īpaši par ienākumus nenesošajiem aktīviem;

8.4. informāciju, ja tāda ir pieejama, kas apliecina paralēlās banku sistēmas vienības veiktās kredītriska analīzes par tās aktīviem kvalitāti;

8.5. paralēlās banku sistēmas vienības ievainojamību aktīvu cenas vai kredītu kvalitātes svārstīguma dēļ;

8.6. banku pakalpojumu un darbību Regulas Nr. 2023/2779 2. panta izpratnē koncentrāciju attiecībā pret citiem paralēlās banku sistēmas vienības pakalpojumiem un darbībām;

8.7. šo noteikumu 4.4. apakšpunktā noteiktajā kārtībā identificēto savstarpējo saistību;

8.8. jebkurus citus iestādes identificētos faktorus.

IV. Atkāpšanās pieeja

9. Iestāde, kura nespēj piemērot pamata pieeju saskaņā ar šo noteikumu III nodaļu, nodrošina, ka minēto riska darījumu kopējais apmērs ir pakļauts lielo riska darījumu ierobežojumiem saskaņā ar Regulas Nr. 575/2013 395. pantu, tostarp, izmantojot minētās regulas 395. panta 5. punktu, (turpmāk – atkāpšanās pieeja).

10. Iestāde piemēro atkāpšanās pieeju, ievērojot šādas prasības:

10.1. ja netiek nodrošināta šo noteikumu II nodaļas prasību izpilde, iestāde piemēro atkāpšanās pieeju visiem tās riska darījumiem ar paralēlās banku sistēmas vienībām (risku darījumu ar paralēlās banku sistēmas vienībām kopējam apmēram);

10.2. ja tiek nodrošināta šo noteikumu II nodaļas prasību izpilde, bet netiek iegūta pietiekama informācija, lai noteiktu ierobežojumus saskaņā ar šo noteikumu III nodaļas prasībām, iestāde piemēro atkāpšanās pieeju tikai attiecībā uz tiem riska darījumiem ar paralēlās banku sistēmas vienībām, par kuriem netiek iegūta pietiekama informācija, bet attiecībā uz pārējiem riska darījumiem ar paralēlās banku sistēmas vienībām piemēro pamata pieeju saskaņā ar šo noteikumu III nodaļas prasībām.

V. Noslēguma jautājums

11. Atzīt par spēku zaudējušiem Finanšu un kapitāla tirgus komisijas 2020. gada 27. jūlija normatīvos noteikumus Nr. 109 "Ierobežojumu riska darījumiem ar paralēlās kredītiestāžu sistēmas iestādēm noteikšanas normatīvie noteikumi" (Latvijas Vēstnesis, 2020, Nr. 145; 2021, Nr. 144; 2022, Nr. 122).

Informatīva atsauce uz Eiropas Savienības tiesību aktiem

Noteikumos iekļautas tiesību normas, kas izriet no Eiropas Banku iestādes 2016. gada 3. jūnija pamatnostādnēm EBA/GL/2015/20 "Pamatnostādnes par limitiem riska darījumiem ar "paralēlās banku sistēmas" struktūrvienībām, kuras veic banku darbības, nepakļaujoties regulējošām prasībām, saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 575/2013 395. panta 2. punktu".

**ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO
PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU**

Latvijas Bankas prezidents

M. Kazāks